

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tietosuojalautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tietosuojalautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta annetun lain muuttamista siten, että tietosuojavaltuutetun nimittäminen siirretään tasavallan presiden-

tiltä valtioneuvostolle.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samaan aikaan uuden perustuslain kanssa eli 1 päivänä maaliskuuta 2000.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Uudella, 1 päivänä maaliskuuta 2000 voimaan tulevalla Suomen perustuslailla on uudistettu virkanimitysvaltaa koskevaa sääntelyä siten, että tasavallan presidentti nimittää suoraan perustuslain nojalla vain korkeimpiin valtion virkoihin sekä virkoihin, joihin nimittäminen on presidentin valtiosääntöisen aseman takia tai muusta erityisestä syystä ollut perusteltua osoittaa presidentille. Muilta osin presidentin virkanimitysvallasta voidaan perustuslain 126 §:n 1 momentin mukaan säätää lailla. Yleistoiimivalta virkanimitysasioissa kuuluu perustuslain mukaan valtioneuvostolle, jollei nimittämistä ole säädetty presidentin, ministeriön tai muun viranomaisen tehtäväksi.

Perustuslakiuudistuksen peruseriaatteiden mukaisesti presidentin nimitysvallan piiriin tulee lailla osoittaa vain sellaisia virkoja, joihin nimittäminen on presidentin valtiosääntöisen aseman tai hänelle kuuluvien tehtävien vuoksi taikka asianomaisen viran riippumattomuutteen liittyvistä tai muista

vastaavista erityisistä syistä perusteltua. Uutta perustuslakia koskevasta esityksestä (HE 1/1998 vp) antamassaan mietinnössä perustuslakivaliokunta totesi näiden periaatteiden mukaista olevan, että valtioneuvosto nimittää muun ohella virastojen päälliköt ja muut keskushallinnon ylimmät virkamiehet, jollei nimitysvaltaa ole joihinkin virkoihin liittyvistä erityisistä syistä perusteltua osoittaa presidentille tai muulle viranomaiselle (PeVM 10/1998 vp).

Presidentin virkanimitysvallasta on virastojen päälliköiden ja keskushallinnon muiden virkamiesten osalta nykyisin säädetty pääosin asetuksella. Sääntely on tarkoitettu saattaa asetusten muutoksin sopusointuun uuden perustuslain kanssa siten, että puheena oleviin virkoihin nimittää vastaisuudessa valtioneuvosto.

Perustuslakiuudistuksen peruseriaatteiden mukaisesti valtioneuvosto nimittäisi vastaisuudessa myös asiamiehet ja valtuutetut eli konkurssiasiamiehen (111/1995), ulkomalaisvaltuutetun (447/1991), tasa-arvovaltuutetun (831/1997) ja kuluttaja-asiamiehenä

toimivan kuluttajaviraston ylijohtajan (1057/1998) sekä valtakunnansovittelijat (1205/1987), joiden nimittämistä koskevat asetuksella annetut säännökset tarkistetaan tätä vastaavasti.

Tasavallan presidentti nimittää nykyisin myös tietosuojavaltuutetun. Presidentin nimitysvallasta on näiltä osin säädetty tietosuoja-lautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta annetun lain (389/1994) 6 §:ssä. Koska muutkin asiamiehet ja valtuutetut nimittäisi vastaisuudessa valtioneuvosto, ehdotetaan mainittua lakia muutettavaksi siten, että tietosuojavaltuutetun nimittää valtioneuvosto.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys, joka pohjautuu oikeusministeriön työryhmän muistioon "Uusi perustuslaki ja lainsäädännön muutostarpeet" (Oikeusministeriön lainvalmisteluosaston julkaisu 1/1999), on valmisteltu virkatyönä oikeusministeriössä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samaan aikaan uuden perustuslain kanssa eli 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tietosuojalautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tietosuojalautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta 27 päivänä toukokuuta 1994 annetun lain (389/1994) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

6 §

Tietosuojavaltuutetun nimittää valtioneuvosto virkaa haettavaksi julistamatta määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Tietosuojavaltuutetuksi nimitetty vapautuu

hoitamasta muuta virkaa tai tointa siksi ajaksi, jonka hän toimii tietosuojavaltuutettuna.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2000.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Tarja Halonen

Laki

tietosuojalautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tietosuojalautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta 27 päivänä toukokuuta 1994
annetun lain (389/1994) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

Tietosuojavaltuutetun nimittää tasavallan presidentti valtioneuvoston esityksestä virkaa haettavaksi julistamatta määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Tietosuojavaltuutetuksi nimitetty vapautuu hoitamasta muuta virkaa tai tointa siksi ajaksi, jonka hän toimii tietosuojavaltuutettuna.

Ehdotus

6 §

Tietosuojavaltuutetun nimittää valtioneuvosto virkaa haettavaksi julistamatta määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Tietosuojavaltuutetuksi nimitetty vapautuu hoitamasta muuta virkaa tai tointa siksi ajaksi, jonka hän toimii tietosuojavaltuutettuna.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2000.
